

Čj. R 34/2003

V Brně dne 7. 1. 2004

V řízení o rozkladu, který proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 10. 10. 2003 čj. S 138/03-5510/03-ORP ve věci určení dle § 11 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, podal účastník řízení – společnost **VYSOKÉ PECE Ostrava, a.s.**, se sídlem Ostrava – Kunčice, Vratimovská 142, IČ 25 35 29 54, zastoupená na základě právní moci ze dne 15. 7. 2003 Mgr. Ing. Ludvíkem Juříčkou, advokátem advokátní kanceláře Ambruz & Dark, advokáti, v.o.s., se sídlem Brno, náměstí Svobody 20, PSČ 602 00, jsem podle ustanovení § 59 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, na návrh zvláštní komise ustavené podle § 61 odst. 2 téhož zákona

r o z h o d l

takto:

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 10. 10. 2003 čj. S 138/03-5510/03-ORP ruším a věc vracím správnímu orgánu, který je vydal, k novému projednání a rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) vydal dne 10. 10. 2003 rozhodnutí čj. S 138/03-5510/03-ORP, v jehož výrokové části I. deklaroval, že jednání účastníka řízení, společnosti VYSOKÉ PECE Ostrava, a.s., se sídlem Ostrava – Kunčice, Vratimovská 142, IČ 25352954, (dále též jen „VPO“) spočívající v/ve: a) stanovení kupní ceny tekutého surového ocelářského železa Pig-P2 za první čtvrtletí roku 2003 vůči společnosti OSINEK, a.s. není zneužitím dominantního postavení ve smyslu § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, (dále jen „zákon“ anebo „zákon o ochraně hospodářské soutěže“), za předpokladu, že ke zvýšení kupní ceny tekutého surového ocelářského železa Pig-P2 za první čtvrtletí roku 2003 došlo v závislosti na růstu cen vstupů na jeho výrobu a zároveň tento růst odpovídá vývoji a obvyklé úrovni nákladů na trhu a ve výsledných cenách tekutého surového ocelářského

železa je kalkulován přiměřený zisk; b) I. aplikaci principů stanovení kupní ceny tekutého surového ocelářského železa Pig-P2 obsažených v Kupní smlouvě č. 002/2002 na dodávky tekutého ocelářského surového železa, v Kupní smlouvě č. 002/2002 na dodávky tekutého ocelářského surového železa ve znění dodatku č. 1 ze dne 29.4.2002, v Kupní smlouvě č. 002/2002 na dodávky tekutého ocelářského surového železa ve znění dodatku č. 1 ze dne 29.4.2002 a dodatku č. 2 ze dne 23.7.2002, není zneužitím dominantního postavení ve smyslu § 11 odst. 1 zákona; II. aplikaci principů stanovení ceny tekutého surového ocelářského železa Pig-P2 obsažených v Kupní smlouvě č. 002/2002 na dodávky tekutého ocelářského surového železa, ve znění dodatku č. 1 ze dne 29.4.2002, dodatku č. 2 ze dne 23.7.2002 a dodatku č. 3 ze dne 27.12.2002 a v návrhu Kupní smlouvy č. 002/2003 na dodávky tekutého ocelářského surového železa je zneužitím dominantního postavení ve smyslu § 11 odst. 1 zákona k újmě společnosti OSINEK, a.s.; c) omezení dodávek tekutého surového ocelářského železa Pig-P2 společností VPO společnosti OSINEK, a.s. až do výše 1 500 tun tekutého surového ocelářského železa denně z důvodu neuhrazení dodatečné faktury č. 130138/03 ze dne 18. dubna 2003 za dodávku tohoto zboží, případně dalších pohledávek vzniklých společnosti VPO z titulu dodávek tohoto zboží, je zneužitím dominantního postavení ve smyslu § 11 odst. 1 zákona za předpokladu, že by tímto jednáním vznikla újma společnosti OSINEK, a.s. nebo jiným soutěžitelům či spotřebitelům a toto jednání by nebylo jinak objektivně ospravedlnitelné; d) stanovení vyšší kupní ceny tekutého surového ocelářského železa Pig-P2 odběrateli OSINEK, a.s. než odběrateli ISPAT NOVÁ HUŤ a.s. na základě odlišností obchodních vztahů mezi těmito společnostmi (majetkové propojení společností VPO a ISPAT NOVÁ HUŤ a.s., zajišťování dodávek vstupních surovin ze strany společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ a.s. pro společnost VPO, rozdílná výše odběrů surového tekutého ocelářského železa ze strany společností OSINEK, a.s. a ISPAT NOVÁ HUŤ a.s, odlišný způsob plateb za odběry surového tekutého ocelářského železa), je bez existence jiných objektivně ospravedlnitelných důvodů zneužitím dominantního postavení ve smyslu § 11 odst. 1 zákona k újmě společnosti OSINEK, a.s. nebo jiných soutěžitelů či spotřebitelů.

Proti tomuto rozhodnutí podal účastník řízení podle ustanovení § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, (dále též jen „správní řád“) včas rozklad. Vzhledem k obsáhlosti rozkladu a zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání, kteréžto rozhodnutí odůvodním dále, uvedu námítky účastníka řízení pouze ve stručném přehledu.

Účastník řízení zejména namítá, že výroky rozhodnutí ad a) a c) jsou formulovány jen obecně a navíc podmíněně, účastníku tak není zřejmé, co rozhodnutí ve svých výrocích konkrétně stanovuje, jak jsou jeho práva a povinnosti dotčeny a jak se má dle rozhodnutí chovat. Znění výroků údajně svou nejasností neodpovídá rozsahu a obsahu provedeného šetření a výsledek řízení je tak v rozporu se zásadou hospodárnosti správního řízení. Podle názoru účastníka měl Úřad dostatek podkladů a informací, aby výrok byl jasný, jednoznačný a nepodmíněný, případně mělo být dokazování doplněno.

Účastník řízení má za to, že přestože Úřad konstatoval s ohledem na výši tržního podílu dominantní postavení účastníka řízení na trhu, v důsledku specifčnosti trhu tekutého surového železa v ostravském regionu není naplněn pojmový znak dominantního postavení, a to možnost chovat se do značné míry nezávisle na jiných soutěžitelích, včetně společnosti OSINEK, a.s. Není rovněž splněn znak „mnohosti“ soutěžitelů a spotřebitelů, na nichž se má subjekt s dominantním postavením chovat ve značné míře nezávisle, jako další znak dominantního postavení na trhu. Pokud by podle názoru účastníka Úřad přesto dospěl k názoru, že VPO má dominantní postavení na trhu, musí rovněž dovodit, že toto postavení

má i společnost OSINEK, a.s., a to na poptávkové straně trhu. Z toho pak údajně vyplývá, že oba subjekty jsou na sobě vzájemně závislé a tedy že dominantní postavení ve smyslu § 10 zákona o ochraně hospodářské soutěže nemá ani jeden z nich.

Podle účastníka řízení požadavky společnosti OSINEK, a.s., ač je Úřad v rozhodnutí zhodnotil jako oprávněné, značně překračují míru nutně nezbytnou pro zajištění zdravého fungování hospodářské soutěže. Účastník připustil, že byť i v dominantním postavení při realizaci dodávek surového tekutého železa do společnosti OSINEK, a.s., nemůže činit kroky, které negují ochranu hospodářské soutěže a které by nutily některé subjekty porušit ustanovení jiných zákonů, když pro ochranu hospodářské soutěže jsou dostačující jiné kroky či skutečnosti.

Rozhodnutí je neurčité, nesrozumitelné, nepřesvědčivé a nejasné, když jak tvrdí účastník, argumentace použitá v odůvodnění výroku rozhodnutí postrádá konzistentnost. Úřad se ani nevypořádal se všemi podklady a argumenty a měl uvést, kterými úvahami byl veden při jejich hodnocení a proč některé nepovažuje za přesvědčivé.

Dle názoru účastníka řízení požadavky společnosti OSINEK, a.s., které Úřad ve svém rozhodnutí zhodnotil jako oprávněné, tj. předkládání výrobních kalkulací a omezování výše tvorby zisku, podstatně překračují míru nezbytně nutnou k zajištění zdravého fungování soutěže. Úřad neobjasnil, proč nepovažoval za dostatečný argument účastníka řízení, že kalkulace výrobních nákladů představují důvěrné informace, které je představenstvo na základě obchodního zákoníku povinno chránit. Úřad ani nezohlednil skutečnost, že zisk navrhovatele není tvořen pouze ziskem z prodeje tekutého surového železa společnosti OSINEK, a.s., ale i z prodeje jiných produktů. Povinnost umožnit jednomu z obchodních partnerů kontrolovat a omezovat výši zisku je podle účastníka neobvyklá.

Účastník řízení poukazuje na privatizační smlouvu uzavřenou mezi Fondem národního majetku ČR a společností LNM a navrhuje, aby Úřad posoudil, zda společnost OSINEK, a.s. nenavyšuje zbytečně cenu pro společnost VÍTKOVICE STEEL, a.s. Závěrem dovozuje, že dodatek č. 3 stanoví podmínky obvyklé v obchodním styku, souladné s výše zmíněným ustanovením privatizační smlouvy, nepředstavuje zneužití případného dominantního postavení účastníka řízení. Účastník dále uvádí, že v běžném konkurenčním prostředí by vůči svým obchodním partnerům uplatňoval přísnější obchodní podmínky.

Dále účastník namítá, že se Úřad při posuzování případného zneužití dominantního postavení nezabýval otázkou přiměřenosti výše ceny, kterou VPO uplatňuje vůči společnosti OSINEK, a.s., přestože k tomu byly předloženy materiály (analýza přiměřenosti cen). Účastník přitom odkazuje na § 16 odst. 2 zákona o cenách. Dle názoru účastníka je otázka cen významná pro posouzení fungování hospodářské soutěže na relevantním trhu. V této souvislosti je skutečnost, že OSINEK, a.s. si nadále zachovává konkurenceschopnost, neklamným indikátorem toho, že ceny, za které od VPO nakupuje tekuté surové železo, nejsou nepřiměřeně vysoké a nepoškozují hospodářskou soutěž. Tyto ceny jsou stále nižší, než za jaké by srovnatelné vstupní suroviny bylo možno nakoupit od jiných subjektů na trhu. Tato skutečnost by podle účastníka měla být potvrzena provedením analýzy cen vstupních surovin na trhu.

Vzhledem k nízké obchodní marži účastníka mu neuhrazení cca 10 % výsledné ceny za dodávky tekutého surového železa společnosti OSINEK, a.s. způsobuje značné ekonomické potíže a v současnosti z těchto důvodů eviduje reálně ztrátu ve výši několika

desítek miliónů Kč. V situaci, kdy nemá uhrazeny alespoň výrobní náklady a pokud nebude moci omezit dodávky společnosti OSINEK, a.s. bude jeho ztráta narůstat. V této situaci je pro něj jediným řešením omezit dodávky společnosti OSINEK, a.s., neboť odběratel ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s. hradí odpovídající kupní cenu. V případě, že dodávek tekutého surového železa odběrateli OSINEK, a.s. za podnákladovou cenu nadále, by byl účastník údajně nucen v důsledku neustálého prohlubování své ztráty zastavit výrobu tekutého surového železa.

Závěrem účastník řízení navrhl, aby předseda Úřadu věc znovu posoudil v celém rozsahu, popřípadě aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil orgánu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Správní orgán rozhodující v prvním stupni neshledal důvody pro postup podle ustanovení § 57 odst. 1 správního řádu a v souladu s ustanovením § 57 odst. 2 správního řádu postoupil věc k rozhodnutí orgánu rozhodujícímu o rozkladu.

Z oprávnění, resp. povinnosti orgánu rozhodujícího o rozkladu přezkoumat napadené rozhodnutí v celém rozsahu vyplývá oprávnění ke změně či zrušení napadeného rozhodnutí, je-li to nezbytné z důvodu ochrany práv účastníků řízení, jež je obecným základním pravidlem správního řízení vyjádřeným v ustanovení § 3 správního řádu, jež se tak vztahuje i na v řízení o rozkladu.

Podle ustanovení § 59 odst. 1 správního řádu jsem napadené rozhodnutí včetně správního spisu přezkoumal v celém rozsahu i nad rámec uplatněných námitek a dospěl k závěru, že rozhodnutí je nezbytné zrušit a věc vrátit správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. Důvodem tohoto postupu je zejména procesní pochybení, spočívající v nepřiznání postavení účastníka řízení k žádosti společnosti OSINEK, a.s., se sídlem Ostrava – Vítkovice, Ruská 56, č.p. 397, PSČ 706 02, IČ 00 01 21 73.

V řízení o rozkladu, kterým společnost OSINEK, a.s. napadla rozhodnutí Úřadu o nepřiznání postavení účastníka řízení ze dne 26. 8. 2003, č.j. S 138A/03-4515/03-ORP, jsem totiž dospěl k závěru, že důvody uvedené společností OSINEK, a.s. v žádosti o přiznání postavení účastníka správního řízení č. S 138/03, jakož i důvody, které uvedla v rozkladu, jímž napadla rozhodnutí o nepřiznání tohoto postavení, prokázaly, že její práva či povinnosti by mohly být rozhodnutím Úřadu v tomto tzv. určovacím řízení v budoucnu podstatně dotčeny natolik, aby Úřad využil svého fakultativního oprávnění v ustanovení § 21 odst. 1 věty druhá zákona a postavení účastníka řízení společnosti OSINEK, a.s. přiznal. Správní orgán prvního stupně pochybil, když důvody uváděné společností OSINEK, a.s. nevzal dostatečně v úvahu. Rozhodnutím č.j. R 27/2003 ze dne 17. 12. 2003, které nabylo právní moci dne 19. 12. 2003, jsem proto rozhodnutí ze dne 26. 8. 2003, č.j. S 138A/03-4515/03-ORP změnil a společnosti OSINEK, a.s., postavení účastníka správního řízení č.j. S 138/03 přiznal.

Nesprávné určení okruhu účastníků řízení, respektive nepřiznání účastenství osobě, které toto postavení náleží, představuje takovou procesní vadu řízení, která je důvodem pro zrušení rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí, aby i nový účastník – společnost OSINEK, a.s. mohla v řízení uplatňovat svá práva stanovená správním řádem. Na návrh zvláštní komise ustanovené podle § 61 odst. 2 správního řádu jsem proto rozhodl tak, jak je ve výroku uvedeno.

Vzhledem ke zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání ze zmíněného procesního důvodu bylo by předčasné vyjadřovat se k jednotlivým námitkám účastníka řízení – společnosti VPO v rozkladu, neboť nové projednání věci za účasti dalšího účastníka – společnosti OSINEK, a.s., může přinést nová zjištění s možností případné změny dosud zjištěného skutkového stavu a právního posouzení věci. Námitky společnosti VPO v rozkladu však správní orgán prvého stupně v pokračujícím řízení vezme na zřetel a případné nedostatky, nepřesnosti či nesprávnosti v novém rozhodnutí odstraní.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí se nelze podle ustanovení § 61 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, dále odvolat.

Ing. Josef Bednář
předseda
Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Rozhodnutí obdrží:

právní zástupce účastníka řízení
Mgr. Ing. Ludvík Juříčka, advokát
advokátní kancelář Ambruz & Dark, advokáti, v.o.s.
náměstí Svobody 20, 602 00 Brno

Toto rozhodnutí nabylo právní moci a stalo se vykonatelným dne 16. 1. 2004.

